

PRENUMBRATA.

Rocznie 36 Mk., Kr. 66,
półrocznie 18 Mk., Kr. 33,
kwartalnie 9 Mk., Kr.
16,50.

ZA GRANICĄ:

Rocznie 48 mk., półrocz-
nie 24 mk., kwartalnie
12 mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIAT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobno-
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9 — 3 p. p.

Redaktor przyjmuje od 1 — 2 p. p.

Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

UCHWAŁA SEJMOWA

z dnia 4 kwietnia 1919 roku w przedmiocie powo-
łania przez Komisję Wojskową Sejmu Ustawodaw-
czego specjalnych komisji celem zbadania stosun-
ków, panujących w armji.

Sejm upoważnia Komisję Wojskową do wysła-
nia — w miarę potrzeby — do poszczególnych od-
działów, względnie instytucji wojskowych, a prze-
dewszystkiem do intendentury, tak na froncie, jak
koteż wewnątrz kraju, specjalnych komisji, celem
zbadania stosunków, panujących w tychże oddzia-
łach, względnie instytucjach. Komisje te będą mia-
ły prawo przesłuchania świadków pod przysięgą,
oraz zawiązania w urzędowaniu winnych nadużyć,
przyczem osoby i władze wojskowe nie mogą zasła-
niać się „tajemnicą wojskową”. Zeznania przed ko-
misją nie mogą pociągać dla zeznających dochodzeń
dyscyplinarnych ze strony władz wojskowych. Fał-
szywe zeznania świadków, złożone pod przysięgą,
lub bez przysięgi przed komisją, mają być karane
na równi z podobnymi zeznaniami, złożonymi przez
świadków przed sądem, o czym świadków przed ich
przesłuchaniem należy pouczyć.

Marszałek:

(—) *Trąpczyński.*

ROZPORZĄDZENIE.

Nazwa wsi „Skobelewka“ gminy Skuły powia-
tu Błońskiego zmienia się niniejszem zgodnie z ży-
czeniem ludności na „Bartoszkówka“.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *K. Sienkiewicz.*

Warszawa, dnia 4 kwietnia 1919 r.

WOKANDA

spraw wyznaczonych na posiedzenie sądowne Sądu Naj-
wyższego, działającego w charakterze Trybunału Wy-
borczego w dn. 12 kwietnia r. b. o godz. 10 rano:

Sprawy:

1. 13/19 r. Protest R. Malangiewicza, pełnomocnika
właściano-robotniczego narodowego komitetu wybor-
czego p-ko przyznaniu w 31-ym okręgu wyborczym 3
mandatów poselskich liście № 10.

2. 14/19 r. Protest Olgierda Łątkiewicza i innych
p-ko ważności wyboru 11-go posła z listy № 10 z 16-go
okręgu wyborczego.

3. 15/19 r. Protest Edmunda Chodyńskiego, pełno-
mocnika PPS, p-ko wyborem w 143-im obwodzie 29-go
okręgu wyborczego.

4. 16/19 r. Protesty: a) Piotra Burakowskiego i in-
nych p-ko wyborem w 3-im obwodzie gminy Konie pow.
Grójeckiego 15 okręgu wyborczego;

b) I. Falencika i innych w sprawie kandydatury
poselskiej Piotra Witkowskiego z powiatu Błońskiego
15 okręgu wyborczego.

5. 19/19 r. Protesty: a) Jana Tomasza Dziedzica,
pełnomocnika wyborców listy № 15 p-ko wyborowi
z 39-go okręgu wyborczego posłów Wojciecha Roji
i Wawrzyńca Wojdyły;

b) Generalnego Komisarza Wyborczego p-ko wy-
borem w 39-ym okręgu wyborczym;

c) Ks. Jana Madeja i innych p-ko przyznaniu w
39-ym okręgu wyborczym sóstego mandatu grupie wy-
borczej № 13 ze stronnictwa „Piasta“.

NOMINACJE.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 1
kwietnia 1919 r. mianował p. Włodzimierza Sekuto-
wicza — Sędzią Sądu Apelacyjnego;

— p. Józefa Krzana vel Chrzanowskiego — Sę-
dzą Sądu Okręgowego;

— p. Mieczysława Halika — Sędzią Sądu Okrę-
gowego;

— p. Franciszka Duralskiego — vice-prezesa
Sądu Okręgowego.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Wydział Informacyjno-Prasowy Ministerstwa
Spraw Wojskowych komunikuje nam, że wobec nie-
możliwości, tak ze względu na brak materiałów i
drożyznę, jakoteż wobec bliższego powrotu wojsk
generała Hallera, wprowadzenia narazie jednego
jednolitego wzoru mundurów Wojska Polskiego, aż
do czasu unormowania ogólnej sytuacji w kraju, nie
są projektowane żadne zmiany w ubiorze wojsko-
wym. Komisja Ubiorcza przy Ministerstwie Spraw
Wojskowych, która pracuje już od końca grudnia
r. z., przygotowuje jednak w dalszym ciągu szereg
projektów polskich wzorów ubioru wojskowego,
które po uprzednim wypróbowaniu drogą doświad-
czalną, będą przedstawione do zatwierdzenia, a na-
stępnie, gdy warunki będą po temu, wprowadzone
zostaną, jako obowiązujące dla wszystkich bez wy-
jątku oddziałów W. P.

W najbliższym zaś czasie Komisja Ubiorcza zaj-
mie się przejrzeniem i zestawieniem wszystkich ogło-
szonych dotąd uzupełnień do obowiązujących dziś
„Przepisów umundurowania“ z kwietnia r. 1917, po-
czem zestawienie to zostanie podane do wiadomości
zainteresowanych w postaci rozkazu Ministerstwa
Spraw Wojskowych, regulującego ostatecznie sprawę
przepisów obecnego tymczasowego ubioru wojsko-
wego dla wszystkich broni i oddziałów.

Wydział Informacyjno-Prasowy Ministerstwa
Spraw Wojskowych komunikuje:

Wobec redukcji personelu cywilnego pracow-
ników Ministerstwa Spraw Wojskowych, przyjmowa-
nie podań kandydatów na posady przez Wydział
Personalny Min. Spr. Wojsk. przez pewien czas zo-
staje wstrzymane.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewne-
trznych komunikuje, co następuje: Dnia 12-go mar-
ca r. b. w ziemi Łukowskiej w gminach Prawda, Tu-
chowicz, Mianów, Celiny, Łuków, Radoryż,
Skrzyszew, Łysobyki, Trzebiezów, Janusze, Mysł-
ów, Dębnie, Ulan, Stanin, Gołębki, Wojcieszów,
Jarczew, Krasusy, Gulów i Białobrzegi na posiedze-
niu rad gminnych, a także w Steczku na połączonym
posiedzeniu Magistratu i Rady miejskiej powzięto
w sprawie b. zaboru pruskiego jednomyślnie uchwa-
ły, żądające przyłączenia do Rzeczypospolitej Pol-
skiej Śląska, Wielkopolski oraz Prus Zachodnich z
Gdańskiem i przylegającym doń wybrzeżem mor-
skim, jako ziem stanowiących nieprzedawnioną
własność Państwa Polskiego.

Z Ministerstwa Skarbu.

Biuro Prasowe Ministerstwa Skarbu komuni-
kuje:

W sobotę dnia 5 b. m., o godz. 12 w południe
szefowie sekcji i naczelnicy wydziałów Ministerstwa
Skarbu zostali przyjęci przez nowomianowanego Mi-
nistra Skarbu p. Stanisława Karpińskiego.

Wiceminister Byrka powitał nowego zwierzchni-
ka imieniem zebranych i zapewnił go, iż wszyscy
urzędnicy Ministerstwa przeświadczeni są o waż-
ności zadań, które administracja skarbowa ma speł-
niać.

Oddając swą pracę do dyspozycji Ministra,
urzędnicy proszą o zaufanie ze strony Ministra, któ-
re powinno być podstawą wzajemnego stosunku
zwierzchnika i podwładnych.

P. Minister w serdecznych słowach odpowie-
dział na to powitanie i wezwał zebranych do współ-
pracy nad budową fundamentów gospodarki pań-
stwowej, podkreślając znaczenie w chwili obecnej
dwóch przedewszystkiem spraw: waluty i przyspo-
rzenia Państwu dochodów podatkowych, na których
głównie oprzeć się winny finanse Państwa.

Z Ministerstwa Apropozycji.

1. Magistrat m. stoł. Warszawy na posiedzeniu w
dniu 14 marca r. b. przystąpił do organizacji urzędu
mieszkaniowego, powołując inspektora mieszkaniowego,
jako naczelnika Urzędu, budowniczego dc spraw miesz-
kaniowych i jednego z urzędników Magistratu w cha-
kterze sekretarza.

Urząd mieszkaniowy został przydzielony do Sekcji
Regulacji Miasta; w miarę potrzeby urzędnicy sekcji są
powoływani przez Urząd Mieszkaniowy do pomocy.

Przy Urzędzie Mieszkaniowym tworzy się Rada
Mieszkaniowa, złożona z 8 osób: kierownika sekcji re-
gulacji miasta, inspektora mieszkaniowego m. Warsza-
wy, kierownika inspekcji budowlanej, inspektora zdro-
wia, przedstawiciela właścicieli nieruchomości, budowni-
czego do spraw mieszkaniowych i przedstawiciela poli-
cji komunalnej. Czynność inspekcyjną powierzono 17
komisjom dozoru sanitarno-mieszkaniowego, złożonym
z urzędników komunalnych i czynników społecznych.

2. W Piotrkowie Zarząd miasta powołał inspektora
mieszkaniowego, któremu powierzono utworzenie ur-
zędu mieszkaniowego. Niezależnie od tego, do wykony-
wania funkcji nadzoru mieszkaniowego powołano 15
osób z pośród mieszkańców miasta.

3. W Płocku powołano inspektora mieszkaniowego
i utworzono inspekcję mieszkaniową.

4. Z inicjatywy Wydziału higieny i inspekcji miesz-
kań Ministerstwo Robót Publicznych przystąpiło w dniu
24 marca r. b. do urządzenia terenu pod budowę i do
budowy kolonii domów jednorodzinnych na gruntach
państwowych przy Cytadeli.

Z Ministerstwa Robót Publicznych.

W celu planowego przeprowadzenia budowy no-
wych dróg i mostów oraz nadzoru nad należytą konser-
wacją starych, Ministerstwo Robót Publicznych powo-
łało do życia okręgowe inspektoraty drogowe. Cały obs-
zar b. Kongresówki podzielony został na 9 okręgów:
Kaliski (inspektor inż. Br. Nielubowicz), Kielecki (inż.
A. Rodcewicz), Lubelski (inż. Z. Sznuć), Łomżyński inż.
T. Głotz, Łódzki (inż. Br. Stawiski), Płocki (inż. B.
Zienkiewicz), Radomski (inż. Z. Słomiński), Siedlecki
(inż. Fr. Księżopolski) i Warszawski (inż. K. Miszka).

Zgodnie z wydaną przez Ministerstwo instrukcją,
do zakresu działalności inspektorów drogowych należy

sprawdzanie i przedstawianie Ministerstwu do zatwierdzenia budżetów powiatowych, badanie projektów technicznych poszczególnych inżynierów powiatowych, nadzór nad ich czynnościami i nad stanem dróg w powiecie, ogólny nadzór techniczny nad gospodarką drogową sejmików, inspekcja wykonywanych robót na drogach kolowych oraz odbiór budowli i robót wykonanych.

Również wydana została instrukcja dla powiatowych inżynierów drogowych, określająca szczegółowo zakres ich działalności.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Wydział Prasowy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej komunikuje:

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy i Opieki nad Wychodźcami w Warszawie w okresie czasu od dn. 24 marca do dn. 29 marca r. b. otrzymał zgłoszeń wolnych posad 796, w tem dla mężczyzn 456, dla kobiet 340. Najczęstsze zapotrzebowanie było na robotników niewykwalifikowanych (422 zapot.) i służby domowej (181 zapot.). Natomiast w tym samym okresie czasu Warszawski Urząd Pośrednictwa Pracy otrzymał zgłoszeń poszukujących pracy 9803, w tem 5669 mężczyzn i 4134 kobiet. Urząd zapośredniczył 605 osób, pozostało mu do umieszczenia 9198 osób.

W tym samym okresie czasu 31 prowincjonalnych urzędów pośrednictwa pracy działających na terenie b. Królestwa Polskiego otrzymało 1744 zgłoszeń wolnych posad, zaś 5500 zgłoszeń o pracę; Urzędy te zapośredniczyły 1615 osób.

Urzędy te łącznie z Warszawą w zakresie pośrednictwa pracy dla młodocianych miały w tym samym okresie czasu do umieszczenia 4049 młodocianych pracowników, umieściły zaś tylko 67 osób.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej z dn. 1 kwietnia r. b. uruchomiło Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy i Opieki nad Wychodźcami w Ostrowiu, powierzając kierownictwo p. Zygmuntowi Kondrackiemu.

TELEGRAM HOLDOWNICZY.

Na ręce Marszałka Sejmu nadszedł następujący telegram z Nowego Sącza:

Zjazd Delegatów Spółek Rolniczych, zostających pod patronatem Wydziału Krajowego, odbyty dn. 31 marca b. r. w Nowym Sączu, uchwalił jednomyślnie przesłać wyrazy czci i hołdu Wysokiemu Sejmowi oraz Rządowi Polskiemu do rąk Naczelnika Państwa i Prezydenta Paderewskiego. Zarazem z zapalem powzięto uchwałę dalszego energicznego popierania polskiej polityki państwowej. W końcu Zjazd Delegatów uprasza Wysoki Sejm i Rząd o poczynienie jaknajenergiczniejszych kroków, celem przyłączenia do Polski Śląska Cieszyńskiego, Spisza, Orawy i Gdańska.

Prezydium Zjazdu:

(—) Stefczyk.

SEJM USTAWODAWCZY.

Posiedzenie dwudzieste szóste.

Początek posiedzenia o g. 10 m. 20 rano.

Marszałek. Zagajam posiedzenie. Protokół 24-go posiedzenia jest przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 25-go posiedzenia leży w biurze sejmowym do przejrzania. Jako sekretarze zasiadają dziś posłowie: Szymczak i Waszkiewicz. Listę mówców prowadzi pos. Waszkiewicz.

Sekretarz pos. Szymczak odczytał spis interpelacji, poczem Marszałek przed porządkiem dziennym udzielił głosu pos. ks. Lutosławskiemu, który odparł uczyniony mu przez pos. Daszyńskiego zarzut propagowania idei stosowania szubienicy.

Marszałek. Przechodzimy do Nr. 1-go porządku dziennego:

sprawozdania komisji konstytucyjnej w sprawie uzupełnienia składu osobistego Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielami części ziem polskich b. zaboru pruskiego. Pierwsze, a ewentualnie drugie i trzecie czytanie ustawy w przedmiocie przeprowadzenia wyborów posłów do Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z części ziem polskich b. zaboru pruskiego.

Sprawozdawca Komisji konstytucyjnej pos. Kiernik przypomniał, że w chwili wyborów ziemie polskie w Zaborze Pruskim były jeszcze pod władzą Niemców. Z końcem grudnia 1918 r. część tych ziem, mianowicie Ks. Poznańskie, zrzuciła faktycznie jarzmo niemieckie. Od chwili zebrania się Sejmu na porządku dziennym stanęła sprawa uzupełnienia jego składu przedstawicielami Zab. Pruskiego. Z łona Sejmu wyszły dwa wnioski pos. Korfantego o powołanie do Sejmu przedstawicieli organizacji narodowych, a powtóre wnioski zmierzające do przeprowadzenia wyborów, gdy tylko to będzie możliwe. Te dwa poglądy ścierały się w Komisji, Komisja jednak wychodziła z założenia, że w tych częściach Zaboru Pruskiego, które dziś już mają zarząd polski ustalony, można obecnie przeprowadzić wybory. Na wniosek więc podkomitetu postanowiono przedłożyć Sejmowi ustawę o wyborach w Ks. Poznańskim przy wprowadzeniu pewnych zmian w ordynacji wyborczej.

Sprawozdawca wyraził nadzieję, że przeprowadzenie wyborów do Sejmu w Ks. Poznańskim przyczyni się do tem ściślejszego zespolenia tej prastarej dzielnicy Polski z resztą Rzeczypospolitej.

Pos. Niedziałkowski, oświadcza, że Klub posłów Socjalistycznych głosować będzie za wnioskiem Komisji konstytucyjnej, widząc w nim pierwszy krok do istotnego zjednoczenia dawnych dzielnic Zaboru Pruskiego z resztą Rzeczypospolitej. Ale z całym naciskiem podkreśla, że ten pierwszy krok musi być ściśle związany z krokami następnymi, a przede wszystkim ze zlikwidowaniem odrębnej administracji dawn. Zaboru Pruskiego. Z całym naciskiem stawiamy jeszcze jedno żądanie, żeby akcja wyborcza na ziemiach Zaboru Pruskiego nie była pod żadnym względem krepowana w stosunku do żadnych stronnictw politycznych.

Pos. ks. Stychel. Kiedy wróg tysiącleci szczeru słowiańskiego zawikłał się w swoje własne sieci, które chciał całemu światu narzucić, wówczas z całym narodem odetchnęła głęboko ludność całego Zaboru Pruskiego, która podczas wojny miała jeden tylko kierunek, jedną orientację: pragnęła wyzwolenia z więzów niemieckich, pragnęła połączenia się z resztą Polski. Gdy zostały rozpisane wybory, Niemcy sprzeciwili się im, grożąc, że to będzie uważane za zdradę stanu. Trzeba było pomyśleć o innym sposobie stworzenia przedstawicielstwa Sejmu. Skoro więc swobodnie odetchnęliśmy na naszych ziemiach, zwolaliśmy Sejm dzielnicowy, do którego przedstawiciele wybrani byli w formie najdemokratyczniejszej, z udziałem kobiet od lat 20. Z tego Sejmu wyłoniła się Naczelna Rada Ludowa w liczbie 80 członków.

Mówca wzywa, ażeby Śląsk Górny i Prusy narzeczcie oczekiwały się swego przedstawicielstwa. Jeżeli nie można go wybrać w normalny sposób, to znajdzie się inny, jak się znalazł dla kresów wschodnich.

Po przemówieniu pos. Nowickiego przystąpiono do głosowania.

Ustawę całą wraz z rezolucjami przyjęto en bloc.

Marszałek odczytuje pismo Ministra Spraw Zagranicznych, oraz list, jaki Prezydent Ministrów i Minister Spraw Zagranicznych otrzymał od monsignora Rattiego, Wizytatora Apostolskiego w Polsce (oba te pisma umieściliśmy w nrze sobotnim „Monitora”).

Po odczytaniu Marszałek mówi: Przypuszczam, że działam w imieniu całego Sejmu, jeśli oświadcze, że do serdecznych słów podziękowania cały Sejm się przyłącza.

Izba przeszła do omówienia poniższego sprawozdania Komisji Apropowizacyjnej z załatwienia wniosku posłów Dąbskiego, Stępienia, Kucharczaka, Górskiego, Starzyńskiego, Wróbla i Gałki

o przywrócenie wolnego handlu zbożem i innymi produktami rolniczymi, oraz zniesienia kontyngentu zbożowego i cen maksymalnych na zboże:

Po szczegółowym wyjaśnieniu przez Ministra Apropowizacji stanu zaopatrywania w żywność ludności b. Kongresówki i b. zaboru austriackiego, Komisja Apropowizacyjna uchwaliła do dnia 1 sierpnia r. b. bez przesadzania sprawy na przyszłość utrzymać dotychczasowy system nakładania i ściągania kontyngentów zbożowych i ziemniaczanych w myśl rozporządzenia Ministra Apropowizacji z dnia 23 listopada 1918 r. §§ 5 — 6 — 7 („Wiadomości Ministerstwa Apropowizacji”). Komisja w uchwale tej kierowała się względem na konieczność dostarczenia przez Rząd żywności walczącemu wojsku i około 5-miljonowej ludności, która bez pomocy państwowej nie mogłaby się wyżywić.

Wobec tego Komisja proponuje Wysokiemu Sejmowi przejście nad tym wnioskiem do porządku dziennego i uchwaleniu rezolucji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Ministerstwo Apropowizacji,

1) aby przepisy rozporządzenia z dnia 23 listopada 1918 r. Ministerstwa Apropowizacji wraz z wyjaśnieniami tegoż Ministerstwa, wydanymi do powyższego rozporządzenia, wprowadziło w życie wszędzie, gdzie nie zostały wprowadzone, a w szczególności na obszarze b. zaboru austriackiego i zwłaszcza w przedmiocie zwolnienia od wszelkich rekwizycji drobnej własności, nie przewyższającej 6 morgów.

Sejm uznaje za konieczne,

2) aby wzamian za oddawane państwu produkty rolne po cenach maksymalnych rolnik mógł mieć zapewnione otrzymywanie po cenach maksymalnych produktów pierwszej potrzeby, a mianowicie: przedewszystkiem ubrania i skóry na obuwiu.

Po przemówieniu sprawozdawcy pos. Mierzejewskiego, Marszałek proponuje, żeby dyskusję, która może trwać bardzo długo, ograniczyć w ten sposób, aby każdy mówca miał 10 minut. Protestuje przeciw temu pos. Diamond.

Marszałek wzywa więc tylko mówców, żeby czas swych przemówień ograniczali o ile możności.

Pos. Dąbski stoi na stanowisku, że skrepowanie wolnego handlu i system kontyngentów wytwarza anarchję i demoralizację w naszym życiu gospodarczym, nie przynosi zaś żadnych dodatnich skutków. Przymusowe ceny na zboże są przede wszystkim straszną krzywdą dla rolników, którzy stanowią 75% ludności.

Mówcy przerywają posłowie socjalistyczni okrzykami ujmującymi się za krzywdą robotników. Mówca odpowiada na to, że to, co on zaproponuje, będzie leżało właśnie w interesie robotników.

Demoralizacja wywołana obecnym systemem objawia się na 4 sposoby: demoralizuje ona lud, bo chłopci ustawy zupełnie nie wykonują, kontyngentu nałożonego nie dostarczają i nie będą dostarczali, zwłaszcza przy takim autorytecie, jaki ma Rząd, ponieważ mają poczucie, że dzieje im się krzywda.

Gdy ludność przyzwyczai się do niewykonywania praw w jednej dziedzinie, to zwyczaj ten przejdzie do drugiej dziedziny i będziemy mieli anarchję.

Zatamowanie wolnego handlu zbożem wytwarza przemętnictwo.

Obecny system stwarza tajne gorzelnictwo, bo produkowanie tajne wódki czy spirytusu w baniakach daje daleko większe dochody, niż sprzedaż zboża po cenach kontyngentowych.

Czwartym skutkiem jest łapownictwo.

Mówca zaprzecza, jakoby dotychczasowy system za bezpieczal przynajmniej niskie ceny chleba w mieście; to jest fikcją. Z dzisiejszych ilości chleba kartkowego nikt nie wyżyje, każdy musi dokupywać mąki lub chleba poza kartkami i płaci za to paskarskie ceny, ceny tak wysokie, że gdyby nie było kartkowego chleba, to na ogół biorąc, chleb wcale drożej by nie kosztował. Kto tylko zada sobie trud to obliczyć, przyjdzie do przekonania, że gdyby był wolny obrót i nie było chleba kartkowego, to chleb kosztowałby dużo taniej, niż dzisiaj.

Referent mówił jednak, że system ten trzeba utrzymać, żeby wyżywić wojsko. Ale mimo to pokazuje się, że wojsko nie jest żywione, jak obrońca ojczyzny powinien być żywno. Nie wiemy właściwie, ile zboża idzie na wojsko. Rzecz ta musi się wykryć przed Sejmem, bo dotychczas była zupełną tajemnicą.

Jedynym środkiem uzdrowienia obecnego stanu będzie więc wprowadzenie wolnego handlu zbożem i innymi produktami spożywczymi.

Mówca stawia dwie rezolucje:

1) Sejm wzywa Rząd, by przywrócił wolny handel zbożem i innymi produktami rolniczymi na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem powiatów pogranicznych;

2) Sejm wzywa Rząd do poczynienia potrzebnych zarządzeń, aby ludność uboga otrzymywała mąkę, chleb oraz inne produkty spożywcze po cenach maksymalnych, zaś różnice ceny pokryje Skarb Państwa.

Wice-marszałek Osiecki proponuje złączyć w dyskusji punkt 2 z 3-cim (Sprawozdanie Komisji Apropowizacyjnej o wniosku nagłym posłów Putka, Misiolka, ks. Siarkiewicza, Płochy i tow.

w sprawie wywozu środków żywności oraz artykułów pierwszej potrzeby poza granice Rzeczypospolitej Polskiej:

Wobec tego, że przedstawiciel Ministerstwa Apropowizacji sprostował pogłoski, które nawet do Ministerstwa Apropowizacji dotarły, jakoby przygotowywano zawarcie umowy co do wywozu środków żywności z Poznania do Niemiec, przeto Komisja Apropowizacyjna, uznając sprostowanie i wyjaśnienie za wystarczające, uchwaliła przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek, niżej pod 1) przytoczony.

Natomiast w związku z tą sprawą przeprowadziła komisja Apropowizacyjna dyskusję nad sprawą wywozu nafty poza granice kraju. W dyskusji stwierdzono, że notorycznym jest wywożenie na wielką skalę z Galicji produktów naftowych poza granice państwa, oraz, że wewnątrz państwa handel temi produktami niejednokrotnie przybiera cechy lichwy. Wpływ Ministerstwa Apropowizacji na obrót produktami naftowymi jest konieczny ze względu na konieczność zorganizowania przez Ministerstwo Apropowizacji handlu wymiennego środkami spożywczymi i artykułami pierwszej potrzeby. Wobec tego komisja uchwaliła przedłożyć Wysokiemu Sejmowi rezolucję niżej pod 2) przytoczoną.

Zatem Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Nad wnioskiem nagłym przechodzi Sejm do porządku dziennego.

2) Sejm wzywa Ministerstwo Przemysłu i Handlu, aby obrotem produktami naftowymi kierowało w ścisłym porozumieniu z Ministerstwem Apropowizacji).

Izba się zgadza.

Referent pos. Putek oświadcza, że drugi wniosek pozostaje w ścisłym związku z wnioskiem komisji, dotyczącym wolnego handlu. Ta rzecz musiałaby wejść pod obrady tylko na wypadek, gdyby nie utrzymał się wniosek pos. Dąbskiego. Dalej mówca motywuje potrzebę dostarczania nafty ludności przez Ministerstwo Apropowizacji w dodatku do art. żywności.

Pos. Smoła, podzielać w znacznej mierze wiele poglądów pos. Dąbskiego, oświadcza, w imieniu swej grupy, że będzie głosował za wnioskiem komisji (lewica ludowa: To bardzo źle, was chłopi ukamienują!).

Wice-marszałek Osiecki: Głos ma Minister Apropowizacji.

Mowę p. Ministra Apropowizacji Minkiewicza w brzmieniu urzędowym zamieścimy w n-rze najbliższym.

Pos. Wojdański mówi o smutnych stosunkach Apropowizacyjnych w Lubelskiem, stwierdza, że poszczególnie Ministerstwa nie współdziałały z sobą i wydają sprzeczne rozporządzenia. Wkońcu mówca zgłasza rezolucję treści następującej:

„Sejm wzywa Komisję Apropowizacyjną, aby zbadała dokładnie działalność władz i organów Apropowizacyjnych i przewożonych i w jak najkrótszym czasie przedłożyła wnioski dla uzdrowienia stosunków. Sejm oświadcza się w zasadzie za wolnym handlem zbożem i wzywa Komisję do przedstawienia wniosków co do warunków i czasu, w którym wolny handel należałoby faktycznie wprowadzić. Sejm wzywa Komisję prawniczą, aby przedstawiła projekt ustawy, nakładającej surowe kary na osoby, uprawiające lichwę zbożową i innych produktów żywności, lub wywożące zboże i inne produkty za granicę.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji i odesłanie wszystkich wniosków do Komisji administracyjnej.

Marszałek odczytuje wniosek nagły Ministerstwa Spraw Wojskowych z projektem ustawy

o świadczeniach wojennych.

Po odczytaniu motywów, Izba uchwała nagłość i dyskusji odsła sprawę do Komisji wojskowej.

Po odczytaniu nagłego wniosku ks. Okonia o używaniu kar cielesnych zabiera głos

pos. ks. Okoń i wyraża oburzenie na straszne nadużycia, które się dzieją. Mówca oświadcza, że w Polsce zmartwychwstającej nie mogą się dziać takie rzeczy, jak stosowanie kar cielesnych, bo to cofa nas w wieki okrutnego Neronu lub inkwizycji. W pow. Mieszkańskim

człowiek 75-letni otrzymał 50 plag od żandarmerji, po czem umarł.

Mówca cytuje szereg przykładów i kończy żądaniem, żeby państwo nie pierało się na bagnietach, nahajkach. Chcemy prawdziwej republiki, nie na papierze, nie w słowach, tylko w czynach, ustawach i wykonaniach tych ustaw.

Nagłość wniosku pos. Okonia uchwalono jednomyślnie.

Pos. Diamand zgłasza pretensję, że pomimo przyrzeczenia, udzielonego przez Vice-Marszałka, w sprawie Apropowizacji nie mogły się wypowiedzieć te stronnictwa, które ta sprawa tak bardzo obchodzi.

Pos. Głabiński w imieniu prawicy oświadcza, że nie ma nic przeciwko wypowiedzeniu się tych stronnictw. Na wniosek pos. Putka, po formalnym odwołaniu zamknięcia dyskusji, dalszy ciąg dyskusji w sprawie Apropowizacji umieszczono pod ostatnim numerem porządku dziennego poniedziałkowego posiedzenia.

Marszałek zamknął posiedzenie, naznaczając następne na dziś na g. 4 pp. z następującym porządkiem dziennym:

1) Pierwsze i drugie czytanie ustawy w sprawie powołania dyplomowanych lekarzy do czynnej służby wojskowej.

2) Sprawozdanie komisji komunikacyjnej, w sprawie wniosku p. Głabińskiego o powołanie do życia państwowej rady kolejowej.

3) Sprawozdanie komisji komunikacyjnej w sprawie konstytucyjnego zatwierdzenia dekretu o przewozie wagonami towarowymi.

4) Sprawozdanie komisji zdrowia publicznego w sprawie zwolnienia gmin od płacenia kosztów kuracyjnych za mieszkańców tej gminy.

5) Sprawozdanie komisji dla odbudowy kraju o wniosku pos. Wójcika w sprawie odbudowy wsi w obrębie twierdzy krakowskiej.

6) Dalszy ciąg dyskusji w sprawie Apropowizacji. Następne posiedzenie dziś w poniedziałek o godz. 4-tej.

Komunikat Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego.

Telegram p. Clemenceau do Rządów w Pradze i Warszawie oddaje Misji Ententy w Cieszynie prawo decyzji o ewentualnych sporach między Polakami a Czechami. W myśl tego telegramu utworzono komisję polsko-czeską, która ma za zadanie wyrównywać nieporozumienia między władzami polskimi i czeskiemi. W razie nieosiągnięcia porozumienia, ma orzeczenie Misji chwilowo moc rozstrzygającą. Ponieważ tak Polakom jak Czechom przysługuje prawo odwołania się do swoich Rządów, tak Rada Narodowa w Cieszynie, jak Narodni Vybor w Polskiej Ostrawie wykonują swoją władzę na obszarach oznaczonych układem paryskim, opierającym się na umowie z 5 listopada 1918 r. Aż do ostatecznego rozstrzygnięcia co do przynależności Księstwa Cieszyńskiego jest zatem Rada Narodowa władzą prawną dla polskiej części kraju. Decyzji konferencji pokojowej należy się spodziewać, według opinii Misji Ententy w Cieszynie, w ciągu dwóch do trzech tygodni. Telegram p. Clemenceau miał na celu zapobiedz ewentualnym aktom z którejkolwiek strony, zmierzającym do przesądzenia przynależności Śląska drogą faktów dokonanych. Utrudnia ogromnie położenie niedotrzymanie przez Czechów ugody paryskiej, która zapewniała Radzie Narodowej objęcie administracji cywilnej na linii z 5 listopada 1918. Pierwsze posiedzenie, które odbyło się 1 kwietnia 1919, było bez rezultatu, ponieważ czescy członkowie nie chcieli zobowiązać się do wykonania układu paryskiego, oświadczając, że muszą zasięgnąć instrukcji swego Rządu w Pradze. Polscy członkowie, stojący na stanowisku prawnych układów, nie potrzebowali odwoływać się do Rządu warszawskiego.

Następne posiedzenie komisji mieszanej ma się odbyć 8 kwietnia 1919 r.

Z Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu. Z rozmaitych stron Kongresówki i Galicji dochodzą nas przesyłki z życzeniem, abymy je wysyłały po za linię demarkacyjną. Każde takie życzenie bezwzględnie wypełniamy. Nadmieniamy jednakże, że od pewnego czasu istnieje cenzura „Grenzschutzu” w Pile, dokąd władze niemieckie odsyłają wszelkie przesyłki, wychodzące po za linię demarkacyjną oraz stamtąd tu nadchodzące. Na cenzurę niemiecką wpływu żadnego nie mamy. Polecamy więc, aby nadawcy adresy pisali czytelnie i możliwie po niemiecku, w koniecznych wypadkach najlepiej całą korespondencję po niemiecku, bez podawania daty i miejscowości, skąd korespondencja pochodzi. Listów nie należy zamykać, znaczków nie nalepić, lecz dołączyć je wraz z kopertą z właściwym adresem. Załączono znaczki zamienia się w Poznaniu na znaczki poczty niemieckiej.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej, Biuro Warszawskie.

Polska Pożyczka Państwowa

zabezpieczona całym majątkiem Państwa, jest najpewniejszą lokatą gotówki; przynosi 5% płatne z góry;

krótkoterminowa, spłacona będzie 1-go listopada b. r.;

asygnaty jej można w każdym banku zastawić;

złożyć jako wadium lub kaucję wojskową lub cywilną we wszystkich instytucjach państwowych;

przy złożeniu w depozyt asygnat Pożyczki Państwowej, Polska Kasa Pożyczkowa pobiera o połowę niższą opłatę od ustalonej za przechowywanie innych papierów procentowych;

posiada bezpieczeństwo pupilarne, a więc asygnaty Pożyczki Państwowej mogą być użyte dla lokacji kapitałów osób, pozostających pod opieką lub kuratelą, niemniej kapitałów fundacyjnych, kościelnych, korporacji publicznych, oraz dla konwersji innych papierów pupilarnych;

zapewnia posiadaczom przy wprowadzeniu nowej waluty kurs uprzywilejowany.

Kronika polityczno-społeczna.

P. Pralon u J. E. ks. Arcybiskupa. Francuski minister upełnomocniony w Warszawie, p. Eugenjusz Pralon, złożył w piątek ubiegły wraz ze swem otoczeniem wizytę J. E. arcybiskupowi metropolie warszawskiemu, ks. Aleksandrowi Kakowskiemu.

J. E. ks. arcybiskup tegoż dnia rewizytował p. ministra upełnomocnionego Rzeczypospolitej francuskiej.

Polska Macierz Szkolna. Polska Macierz Szkolna podejmuje w tych ciężkich chwilach walkę wewnątrz kraju, walkę z analfabetyzmem i zakreśliła sobie plan krzewienia oświaty narodowej w masach naszego ludu wiejskiego i robotniczego.

Kraj nasz, gnębiony przez obcych najeźdźców, nie mógł się swobodnie rozwijać, gdyż każdy objaw krzewienia oświaty był z całą bezwzględnością tępiący i karanym, w puściznie przeto doczekaliśmy się u nas 70 proc. analfabetów. A przecież oświata, to podstawa i byt długotrwały naszego wolnego kraju.

Po złożeniu mandatów swych przez zarząd okręgowy — zarząd, świeżo wybrany, przysta preza, p. Tołłoczki, nakreślił nam szczegółowo plan prac, jakie zarząd okręgowy wykonać zamierza, apelując do zebranych członków i delegatów kół, jak również do całego społeczeństwa, o współpracę.

Oprócz opieki nad dziećmi i szkołami miejskimi, oprócz uniwersytetu ludowego, zamierza Macierz pokryć kraj siecią szkół zawodowych początkowych dla dzieci robotników oraz robotników analfabetów i otworzyć kursa nauczycielskie dla przygotowania zastępy świątecznych, zajmujących swe zadania, ludzi.

Wobec ogłoszonego poboru, przeważna część żołnierzy rekrutuje się z ludu naszego, nie umiejącego czytać i pisać, przeto jedno z utworzonych kół im. Dąbrowskiego pod egidą P. M. S. podjęło pracę oświatową wśród nich, tworząc domy żołnierskie i świetlice, urządzając biblioteki i dostarczając materiałów piśmiennych.

Plan zakreślony szeroko przez ludzi pełnych chęci i wiary w powodzenie wymaga pomocy społeczeństwa. Do urzeczywistnienia planu potrzebne są fundusze. Chcąc uzyskać je, zarząd się doroczną wielką kwestę mająwą w przekonaniu, że jej rezultaty będą jaknajlepsze. Niejednemu może sunąć się na myśl, że mamy swój rząd, który o to troszczyć się będzie, ale nie zapominajmy, że rząd jest wykonawcą tylko, inicjatywę zaś i siłę twórczą dać musi społeczeństwo.

Do pracy więc wzywa się wszystkich.

Zapisy na członków przyjmują zarząd okręgowy warszawski (Krakowskie Przedmieście 7) od g. 10 rano do 3 po poł. i do Koła Dąbrowskiego (Mokotowska 60) od g. 5 do 7 wiecz.

Konkurs. Magistrał m. stol. Warszawy ogłasza za pośrednictwem Koła architektów konkurs na szkic zabudowania i architektonicznego urządzenia terenów Ujazdowa, Belwedera i przyległych razem z projektowanym gmachem Sejmu, Muzeum narodowego i t. d.

Konkurs ogłoszony jest dla architektów Polaków.

Za względnie najlepsze prace z pośród nadesłanych na konkurs przeznaczono są nagrody, które bezwarunkowo będą wypłacone.

Pierwsza nagroda wynosi 7,000 mk., druga 5,000 mk. Ewentualne zakupy będą dokonane po 3,000 mk. każdy.

Termin składania prac oznaczono na 1-szy październik r. b.

Warunki konkursu wydaje kancelarja Stow. techników (Czackiego3), w godzinach od 11 rano do 1 po południu, prócz niedziel i świąt.

Ogłoszony konkurs, ze względu na zadania i całokształt pracy, w nim ujętej, jest jednym z najbardziej interesujących, wdzięcznych i doniosłych, przeto pożądane jest, aby artyści nasi wzięli w nim jaknajliczniejszy udział.

Oświadczenie naczelnej rady ludowej. Polska agencja telegraficzna (P. A. T.) donosi z Poznania:

W chwili obecnej, gdy niebawem mają zapas na kongresie pokojowym ostatecznie decyzje co do granic Państwa Polskiego z Niemcami, naczelna rada ludowa oświadcza:

„Jest niezłomną wolą całego narodu polskiego, aby wszystkie ziemie, które przez rozbiory Polsce gwałtem były wydarte i do Prus wcielone, obecnie, gdy ma być ugruntowany pokój prawa i sprawiedliwości, znowu związać z macierzą polską. Tę wymaga sprawiedliwość dziejowa i żywotne interesy narodu polskiego.

Nie może się temu sprzeciwić fakt, że na ziemiach tych w niektórych powiatach zamieszkuje znaczna liczba ludności niemieckiej. Ludność ta bowiem tylko wskutek wieloletniej polityki eksterminacyjnej rządu pruskiego wyparla tubylczą ludność polską.

Dlatego też naczelna rada ludowa protestuje przeciw pozostawieniu przy Prusach powiatów: czuchowski, walecki, skwierzyński, międzyrzeczki i części innych powiatów Prus Królewskich i Poznańskiego, co do których, wedle doniesień dzienników, komisja międzynarodowa w Paryżu proponuje, aby do Państwa Polskiego nie były przyłączone.

Przedewszystkiem żądamy stanowczo, aby Gdańsk który w r. 1793 z bronią w ręku protestował przeciw wcieleniu do Prus, jako naturalny i jedyny port polski znowu był przyłączony do Państwa Polskiego.

Bez zwrotu Gdańska państwo Polskie byłoby ciężko pokrzywdzone pod względem politycznym i gospodarczym i nie mogłoby sprostać zadaniom, jakie wkłada na nie jego położenie między bolszewicką Rosją a zachłannymi i zrewolucjonizowanymi Niemcami.

Niemniej, stanowczo żądamy musimy, aby ziemie, zamieszkałe przez rdzenną ludność polską: Górny Śląsk, powiaty namysłowski i sycowski, jak również Mazury i Warmia były połączone z Polską i to bez plebiscytu, gdyż ogromna przewaga ludności polskiej w tych ziemiach nie ulega żadnej wątpliwości.

Naród polski jest zdecydowany wszelkimi środkami bronić słuszności swych praw do całości ziemi polskiej, ufny, że wszechświatowy kongres pokojowy wymierzy nam sprawiedliwość.”

Na głodnych Lwowa. „Na głodnych Lwowa” złożyli w dalszym ciągu w Komitecie ratunkowym dla Lwowa (Kraków, Uniwersytet, sala 67):

Dziatwa szkolna w Regulicach k. 32. — Nauczyciele i dzieci szkolne z Gniewczyzna k. 35. — Dziatwa szkolna z Grudnej górnej k. 20. — Sodalicia Marjańska Panien w Krakowie k. 5246,98. — Szkoła ludowa im. św. Elżbiety w N. Sączu k. 136,87. — Sekcja dochodowa Organ. Sluch. U. J. k. 187. — Zarząd szkoły w Szczakowej k. 57,80. — Szkoła w Wychnej k. 52,36. — Dziatwa szkolna w Bliznem k. 60. — Dziatwa szkolna w Rabie Niżnej k. 15. — Adaś, Jaś i Zosia Michałowscy, Kryśia i Hania Jacuńscy k. 30. — Poczta w Kraków I. k. 116. — Kółko amat. sług pocztowych k. 50. — Ks. Prażmowski złożone z okazji jego imienin przez uczniów kl. III gimn. I w Krakowie k. 44,34. — Dochód z przedstawienia w Grodźcu k. 68,40. — Starostwo w Brzesku k. 12,146,75. — Dzieci szkolne w Kalinie wielkiej k. 54. — Szkoła ludowa w Okrajniku k. 8,30. — Dzieci szkolne z Trywałe k. 10. — Dzieci szkolne w Dobrej koron 60. — Dzieci szkolne w Czatkowicach kor. 52,10. — Dzieci szkolne w Koconiu kor. 11,20. — Zarząd szkoły w Łętowie k. 20,50. — Dyrekcja Seminarjum naucz. w Tarnowie k. 105,62. — Zarząd szkoły w Tenczynku k. 41. — Dzieci szkolne w Kojszowie k. 22,04. — Uczniowie szkoły w Skawie k. 20. — Dziatwa I klasy szkoły w Porębie k. 30. — Dziatwa szkolna w Woli Kotowej k. 37. — Komitet ratunkowy przy starostwie podgórskiem k. 1107,92. — Dzieci szkolne w Dąbrowie k. 82. — Dzieci szkolne w Huciskach k. 20. — Boszewska z Mogiły k. 5. — X. X. zamiast honorarjum dr. Kowenickiemu k. 100. — Szkoła męska w Wojniczcu k. 36,56. — Niegaszowa zamiast honorarjum dr. Kowenickiemu k. 20. — Z przedstawienia amat. w Sielcu przez dzieci szkolne k. 50. — Dzieci szkolne w Jasieniu k. 41,20. — Sodalicia Sluch. U. J. k. 46,60. — Ks. Andrzej Parys k. 150. — Zarząd szkoły w Roztoku k. 10. — Uczniowie kl. IV gimn. IV w Krakowie k. 46. — Dyr. Buczek od dzieci szkoły ewang. k. 203,47. — Ku uczczeniu pamięci ś. p. Kownackiej k. 25. — Ks. Kislewicz k. 100. — Dzieci szkolne w Żarnowie k. 10.

Razem z poprzedniami k. 352,971,87.

TELEGRAMY.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 6 kwietnia. (PAT). — Front Galicyjski: Artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała Pohulanek, Per-

senkówkę, Kulparków i południowo-wschodnią część miasta. Pozycje nasze za rogatką Zamarstynowską były ostrzeliwane granatami gazowymi. Na południe od linii kolejowej Lwów-Przemysł zwykła wymiana strażów artylerji i piechoty. Nieprzyjaciel zaatakował Zabrze i Dolhobyczów. Ataki krwawo odparto.

Front Wolyński: Sytuacja bez zmiany.

Front Litewsko-Białoruski: Na wschód od Łohicyzna utarczki wysuniętych oddziałów. Na wschód od Szczary zwykła działalność wywiadowcza. Pod Sielcem rozproszono oddział bolszewickiej kawalerji. Do niewoli dostał się jego dowódca.

W zastępstwie szefa sztabu

Haller, pułkownik.

A więc przez Gdańsk!

Paryż, 5 kwietnia. (PAT). Havas. — Ze Spaa donoszą: Ostateczny układ w sprawie przewozu znajdujących się obecnie we Francji wojsk polskich został podpisany przez Focha i Erzbergera 4 b. m. o godz. 7½ wieczorem. W układzie zastrzeżone jest dla Ententy formalne prawo użycia Gdańska jako miejsca wylądowania wojsk polskich. Niezależnie od tego postanowiono, że wojska Hallera mogą być przewiezione do Polski trzema drogami: 1) koleją żelazną Koblenca-Giessen-Kassel-Halle-Elleben-Kottbus-Lissa-Kalisz, 2) drogą morską na Szczecin lub 3) na Królewiec. Dozwolony dzienny transport będzie wynosił 10 pociągów. Foch zastrzegł sobie prawo lądowania w Gdańsku. W odpowiedzi na pierwotne żądania Focha, Erzberger przedłożył ze swej strony projekt, uwzględniający ewentualnie trudności, jakie mogłyby się wylonić przy transportowaniu wojsk poprzez Niemcy. Nastąpiły ponowne obrady, w trakcie których marszałek Foch odrzucił projekt Erzbergera i, mimo jego protestów, obstawał dalej przy prawie użycia Gdańska jako portu lądowania.

Prócz układu zasadniczego podpisano osobną umowę, ustalającą warunki techniczne przewozu, oraz sposób zapłaty kosztów transportowych.

Sprawą rękojmi, żądanych przez Niemców odnośnie do przyszłości Gdańska, nie zajmowano się wcale, ponieważ sprawa ta łączy się z traktatem pokojowym, nie zaś z traktatem rozjemczym.

Skład wojsk gen. Hallera.

Nauen, 6 kwietnia. (PAT). Tel. iskr. st. krak. — Wojska generała Hallera składają się: 1) Polacy, którzy zostali uwolnieni z armji francuskiej, 2) Polacy, którzy byli jeńcami we Włoszech, 3) Polacy, uwolnieni przez demobilizację armji angielskiej, a przedewszystkiem armji amerykańskiej. Obecnie gotowe są trzy dywizje piechoty i jeden pułk konnicy. Tworzą się dalsze dywizje, których liczba jest co najmniej dwa razy tak wielka. Wojska Hallera posiadają też ciężką artylerję z obsługą francuską. Francuzi zapewniłi sobie wszystkie wyższe stanowiska w armji Hallera. Wszystkie stanowiska od pułkownika w górę są obsadzone przez oficerów francuskich.

Bernstein — o Prusach Zachodnich.

Paryż, 6 kwietnia. (PAT). — Iskrowy stacji krakowskiej. Z Zurychu donoszą: Podczas dyskusji pangermanistycznej socjalista Edward Bernstein uznał pretensje polskie do zwrotu ziem zagrabionych przez Niemcy. Zaznaczył on, że pangermanizm w istocie obłudą przekręca fakty i chce wmówić w opinię, iż Prusy Zachodnie pozostać chcą przy Niemcach. Nie zapominajmy — oświadczył dalej Bernstein — że Gdańsk jest otoczony przez terytorjum polskie, że jednak w drodze porozumienia się z Polakami można uregulować los Gdańska. Ludy jednak nie chcą słuchać prawdy i to jest nieszczęściem.

Deputacja posłów węgierskich.

Preszburg, 6 kwietnia. (PAT). Iskrowy stacji krak. — Deputacja dawnych posłów węgierskich udała się do ministra Srobara z prośbą, aby skłonił rząd republiki czeskiej do zbrojnej interwencji na Węgrzech. Z wyjątkiem kilkuset komunistów cały Budapeszt obawia się widma katastrofy. Ludność nie posiadająca broni nie może jednak niczego przedsięwziąć przeciw terrorowi komunistycznemu. Posłowie twierdzą dalej, że wieś węgierska jest wrogo usposobiona wobec bolszewizmu. Gdyby bolszewicy wychyliłi się po za bramy Budapesztu, byłoby to dla nich śmiertelnym ciosem. Posłowie zapewnili w końcu, że w razie interwencji czeskiej ludność Budapesztu przyłączyłaby się do wojsk czeskich, aby walczyć przeciw komunistom.

Na Węgrzech.

Budapeszt, 6 kwietnia. (PAT). — Węgierskie biuro korespondencyjne donosi:

Komisarz ludowy do spraw zagranicznych Bela Kuhn oświadczył wobec przedstawicieli prasy o naradach rewolucyjnej rady rządzącej z generałem Smitsem: Jest wszelka nadzieja, że ze strony Ententy nie jest planowany żaden krok nieprzyjazny wobec węgierskiej republiki Rad. Generał Smits przysłał do wiadomości projekt, aby jednocześnie z konferencją pokojową w Paryżu przedstawiciele państw, które powstały na gruzach dawnej monarchji austro-węgierskiej, zebrali się na naradę.

Prezydent Ministrów Paderewski w Paryżu.

Paryż, 6 kwietnia (PAT). Havas. — Paderewski i Noulens przybyli do Paryża dziś o 9-ej min. 15.

Obrady pokojowe.

Paryż, 5 kwietnia. (PAT). Havas. — Czwerej naczelnicy rządów odbyli dzisiaj dwa posiedzenia. W zastępstwie chorego Wilsona wzięł udział w obradach pułkownik House. Obrady szybko postępują.

Projekt międzynarodowej Komisji Pracy.

Paryż, 5 kwietnia. (PAT). Havas. — Na pełnym posiedzeniu konferencji pokojowej, które ma się odbyć w przyszły piątek, będzie omawiany projekt komisji międzynarodowej organizacji pracy.

„Powolność prac pokojowych“.

Paryż, 5 kwietnia. (PAT). Havas. — W wywiadzie udzielonym Stefanowi Lausanne w sprawie zaniepokojenia opinii publicznej we Francji i w krajach sprzymierzonych z powodu powolności prac pokojowych, Lloyd George powiedział, że wymaga się zbyt wiele od ludzi, którzy mają ponosić odpowiedzialność za przebudowanie starego świata. Jeszcze 14 dni cierpliwości i zaufania, a porozumienie w sprawach dotyczących Niemiec napewno będzie osiągnięte. Zgodnie z Pichonem oświadczył także Lloyd George, że pokój przedwstępny będzie gotów przed Wielkanocą, ile że niema między sojusznikami żadnej różnicy zdań. Są tylko do pokonania trudności techniczne, oraz sprawa odszkodowania, które mają zapłacić Niemcy. Wszyscy sojusznicy zgadzają się na zasadę, że Niemcy będą musiały uiścić odszkodowanie do ostatniego centima. Nie wystarczy jednak ułożyć poprostu odpowiednią notę, należy zbadać i ustalić warunki, sposoby i terminy zapłaty, a w sprawach tych zachodzą różnice zdań nawet między znawcami mianowanymi przez jedno i to samo państwo. Na wyrażoną przez dziennikarza opinię, że należałoby zmusić Niemcy do oświadczenia, iż wojna rzeczywiście została przez nie rozmyślnie wywołana, Lloyd George odpowiedział: „Któż mówi, że tego nie zrobimy? Czyż nie można zacząć na koniec, by osądzić naszą pracę?“. Kończąc swe wywody, Lloyd George wyraził ubolewanie z powodu sprzecznych poglądów, jakie obiegają w sprawie konferencji pokojowej, i zaapelował do opinii publicznej, aby czekało jeszcze kilka dni, a wówczas można będzie sądzić o wszystkim na podstawie faktów, a nie tylko na podstawie poglądów.

Sprawa Gdańska.

Poznań, 7 kwietnia. (PAT). — „Berliner Tageblatt“ powtarza doniesienie biura Reutersa, że sprawa Gdańska ma być w ten sposób załatwiona, iż Gdańsk zostanie samodzielnym państwkiem pod nominalną kontrolą Polski.

130 tysięcy robotników chińskich.

Poznań, 7 kwietnia. (PAT). — Dzienniki niemieckie donoszą, że delegacja chińska na konferencji pokojowej oznajmia, iż oprócz jeńców niemieckich także 130.000 robotników chińskich weźmie udział w odbudowie zniszczonych przez wojnę obszarów Francji.

Zarządzenie pruskie.

Nauen, 6 kwietnia. (PAT). (tel. iskr. st. warsz.) — Pruskie ministerstwo spraw wewnętrznych wydało następujące zarządzenie: Na obszarach Śląska, zamieszkałych przez ludność, mówiącą po polsku, władze administracyjne i sądowe powinny dodawać do ogłaszanych rozporządzeń przekład polski. Zamierzono rozszerzyć to zarządzenie na obszary zamieszkałe przez ludność mieszaną.

LISTA OFIAR WALK

za czas od 10 — 20 Lutego 1919 włącznie.

Adamski Mieczysł., plł. 1 pp. 8 komp., ran.; Amborski Piotr, 4 pp., ran.; Ambroziak Stań, 28 pp. 11 komp., ran.; Banny Władysław, 2 pp. 1 kom., 1 r.; Bartkiewicz Aug., ppor. dew. tab., r.; Bartosik Mar., 24 pp. 2 kom., zab.; Bekiel Mat., plut. oddz. żand., ran.; Bęben Franc., 8 pp., ran.; Białas Franc., 5 pp. 2 kom. ran.; Bielec Marcin, 10 pp., 1 r.; Bede Kaź., podchor. 36 pp. r.; Bodzioch Franc., 4 pp., r.; Bomba Piotr, 3 bat. tarn. r.; Bonet Bronisław, 2pp. ul. 1 szw., ran.; Borowy zab.; 2 p. 3 kom., zab.; Borucki Leon, 5 pp. 7 kom. r.; Bossar Adam, 10 pp., r.; Broniak Rech, 4 pp. 7 kom. r.; Brozyna Michał, k. wart., 1 r.; Bryk Leon, 1 strz. 3 kom., r.; Brzeziński Jan, b. radomsk., zab.; Burala Jan, 4pp. 5 kom., zab.; Burczyk Teofil, k. pow., 1 r.; Burg Stań, st. żołn. 4 pp. 1 komp., r.; Burnat Mich., 10 pp., 1 r.; Byk Franc., 5 pp. 12 kom., r.; Bierzgalski Stań, 3 pp. 11 kom., r.; Boruń Juljan, 28 pp. 10 kom., r.; Baran Albin, 8 p. 1. 10 kom., zab.; Brzosko Kaz., 11 st. zol., r.; Baudouin de Courtenay, 36p. k. m. r.; Bielak Aleks., 36 szer. k. m., r.; Budyta Michał, 36 pp. szer. tab., r.; Cal Szczep., sekc. I b. warsz. odsiecz., r.; Cebulak Stań, 3 pp. kom., r.; Chęciński Kaź., 1 b. odsiecz., r.; Chronowski Jan, 4 pp., zab.; Cimer Władysł., 10 pp. 3 kom., r.; Culic Józ., Dow. żand., n.; Culic Stań, podch. 4 pp. 3 kom., r.; Cwener Wład., 1 b. str., r.; Czackowski Józ., sekc. B. ciesz., zab.; Czelumak Stań, 3 bat. tarn., zab.; Czekajło Jan, st. żołn. 4 pp. 5 komp., r.; Cieślak Józef 8 p. 1. plut., r.; Daniec Tad., sekc. 4 pp., zab. Darasz Jan, k. pow., 1 r.; Darezak Józef, st. żołn. 3 pp. 12 kom., r.; Dabrowski Piotr, 8 pp. 12 kom., r.; Dabrowski Władysł. 10 pp. 9 kom., 1 r.; Dec Franc., 15 pp. 4 kom., r.; Deson Jan, 4 pp., zab.; Dębicki Janusz, 5 pp. 9 kom., r.; Dębicki Marc., st. żołn. 3 pp. ulan., r.; Dorosz Józ., st. żołn., r.; Dreszcz Jerzy, 1 b. 4 kom., r.; Drescher Jerzy, 1 b. 1 pp. art., r.; Drużbacki Ad., plut. 4 pp. 2 kom., zab.; Dubiel Jan, sekc. żand., 1 r.; Dunin Jul., sekc. 36 pp. 4 kom., r.; Duplaga Stań, 10 kom., r.; Durczak Józ., st. żołn. B. ciesz., r.; Dąbrowski Leonard, plut. szer. 8 p. 1. 12 kom., zab.; Dyżik Ludwik, 8 pp. 10 kom., r.; Dziekoński Stań, st. żoł. 8 p., r.; Dembiec Stanisław, 28 p. 11 kom., r.; Dębowski Jan, szer. 8 p. 1. 10 k., r.; Dunin Jul., kapr. 36 pp. 4 k., r.; Duch Stań, komp. saperów st. żoł., zab.; Fabian Michał, 8 pp., r.; Faran Jan, Leg. 5 pp. 11 kom., r.; Feluś Tomasz, zab.; Filar Stanisław, 3 pp., r.; Filipczak Wład., 1 r.; Fischer Jan, 2 b. etap., r.; Frankowski Szczep., 5 pp. k. tech., r.; Fricholz Teod., ppor. 3 pp. 1 b., zab.; Gałbiewicz Jan, 1 b. 4 kom., r.; Ganter Bol., inż. k. sap., c. r.; Gediek Józ., sant. 1 b. strz. lw., zab.; Gerlach Jan, 10 pp. 9 kom., r.; Geryć Zygm., podch. b. radom., zab.; Gierlak Jan, 10 pp. strz., r.; Głura Karol, B. ciesz. 11 k., r.; Golema Jak., 4 pp. 5 k., r.; Gołębiewicz Jan, 1 b. 4 pp., r.; Gołębiewicz Wojc., art. 1 b. 5 pp., r.; Góra Adolf, 3 B. strz. 1 pp., zab.; Góralczyk Józ., 4 pp. 2 kom., r.; Górecki Roman, 4 pp. 3 kom., r.; Górski Wład., 4 pp. 5 kom., r.; Greń Jak., 2 pp. 3 k., r.; Bronet Feliks, B. szturm., r.; Gryglewicz Wład., Leg. 5 pp., zag.; Grzybowski Alojzy, 4 pp. 4 kom., r.; Gumula Józ., 31 pp., r.; Gurowski Sylw., 5 pp. 13 kom., zab.; Guzik Stań, plut. 4 pp. 3 kom., r.; Grzybowski Janusz, kapt. 8 p. 1., zab.; Gurbiski Jan, por. 36 pp. 3 kom., r.; Głowacki Łukasz, plut. 36 pp. k. km., r.; Gasis Bol., inż. kapr. 1 pp. 4 kom., r.; Habdas Rud., sekc. 1 r.; Hałajda Jan, 8 pp. 12 kom., r.; Hebdziński Jan, 5 pp. 1 kom., r.; Helcel Henryk, sekc. 7 pp., r.; Hierowski, 2 pp. strz., zab.; Hohe Stef., 1 B. strz., c. r.; Hornung Mirosł., ppod. 1 pp., zab.; Hrabia Mich., żand., c. r.; Holc Wład., szer. 36 pp. 4 kom., r.; Ingram Stań, 1 B. 1 pp., r.; Iwanowski Stań, warsz. odsiecz., 1 r.

Jac Jan, 1 b. warsz., odsiecz., zab.; Jachimowicz Henr., sekc. 1 pp. strz., r.; Jagielak Bern., 5 bat., r.; Jagiello Michał, plut., 1 pp., r.; Janiś Józ., tel. k., r.; Jarosławski Józ., zab.; Jarosz Tom., 5 pp., r.; Jasyk Stań, 1 bat. strz., 1 r.; Jaworski Stań, 36 pp. kom., r.; Jezierski Wład., 5 pp., 1 kom., zab.; Jezierski Mikołaj, pchor., 8 p. 1., r.; Jasielski Edm., szer., 36 pp., r.; Jaskiewicz Jan, 28 pp., 11 k., r.

Jaworski, szer., k. k. m., r.; Kabala Ludw., żand., pol., 1 r.; Kaczor Bol., leg. 5 pp., r.; Kaczor Bol., 5 pp. k. tech., r.; Kadulski Miecz., sierż. 4 pp., r.; Kaclicński Miecz., plut., 3 pp. 2 kom., r.; Kaliński Wład., plut., r.; Kaliszczak Tad., ppor., B. radom., 2 kom., zab.; Kaliszewski Rom., st. żoł., r.; Kalita Andr., 8 pp. 3 kom., 1 r.; Kamiński Jan, 1 p. podolsk., c. r.; Kania Ludw., 4 pp. 5 kom., r.; Kaniewski Józ., 4 pp., 3 kom., r.; Kapias Józef, 4 pułku piechoty, 3 kompanji, r. 2; Kapusta Ign., leg., 5 pp. techn., zag.; Karczak Józ., szer. strz. 1 pp. kom., r.; Kardasz Wacł., 36 pp., c. r.; Kasperski Stefan, 5 pp. 13 kom., r.; Katolik Mik., st. żołn., 4 pp. km., r.; Kielb Wojciech, 1 b. strz., c. r.; Kleban Mich., 9 pp. ulan., r.; Klekowski Bol., 3 pp., r.; Klimaszewski Stef., b. warsz. od. 1., r.; Klimkiewicz Piotr, b. radom., zab.; Knapik Andrzej, 3 pp., r.; Kocwa Wawrz., żand., zab.; Kolasa Wład., sekc. żand., zab.; Konopolski Wład., 10 pp., r.; Koncewicz Jak., 7 pp., r.; Kopeć Szymon, 1 pp., 9 kom., r.; Korczowski Wład., 1 pp. strz., r.; Kordas Franc., k. pow. 1., r.; Korzeniowski Bronisł., kom. pob., r.; Kosowski Waler., st. żoł. 36 pp., r.; Kotkowski Jan, bat. rad., zag.; Kowalski

Kaz., ppor., 3 p. strz., zab.; Kowalski Symfor, sekc., 4 pp., 7 kom., zab.; Kozak Józ., 3 p., r.; Kozioł Józ., km., r.; Koziom Franc., 8 pp. 12 kom., r.; Kozłowski Jan, 36 pp., km., r.; Krakowski, 4 pp. 7 kom., zab.; (Dalszy ciąg nastąpi).

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Rozmaitości. Dziś „Jastrząb”, jutro „Pan posei”.

Teatr Polski Dziś i jutro „Pierwsza sztuka Fanny”.

Teatr Mały. Dziś i jutro „Brat marnotrawny”.

Teatr Letni. Dziś i jutro „Mąż z grzeszności”.

Teatr Nowości. Dziś „Rozwódka”.

Teatr Praski. Dziś i jutro „Medal pamiątkowy 3-go maja”.

Teatr Powszechny. Dziś i jutro „Nadzieja”.

Teatr im. Staszica. Dziś i jutro „Polakożery”.

**Tymczasowa Ustawa
O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU
SŁUŻBY WOJSKOWEJ**

wyszła z druku i jest do nabycia
w Administracji „Monitora Pol-
skiego” oraz w księgarniach.

186 Cena 40 f.

OGŁOSZENIE.

Wydział Powiatowy Sejmiku pow. Ostrołęckiego poszukuje:

- 1) Referenta z miesięcznym wynagrodzeniem wraz dodatkami do 800 mk.; wymagane jest wykształcenie wyższe, o ile możliwości studja prawnicze, znajomość biurowości, wiek nieprzekraczający lat 35.
- 2) Sekretarza, o ile możliwości z wykształceniem przynajmniej 7-mio klasowym wiek do 25 lat, z pensją do 500 mk.
- 3) Kancelistę z wykształceniem 6-cio klasowym, wiek do 25 lat, z pensją 400 mk.

Podania wraz z odpisami świadectw, życiorysem i referencjami należy przedłożyć pod adresem: Komisarz Rządu Polskiego w Ostrołęce.

Podania nie uwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

908 Komisarz Rządu Polskiego.

OBWIESZCZENIE.

Państwowy Zarząd Skarbowy wzywa do zapłacenia podatku hipotecznego za rok 1919 w następujących terminach:

za 2 kwartał najpóźniej do 15 kwietnia r. b.
" 3 " " " 15 lipca r. b.
" 4 " " " 15 października r. b.

Wpłaty przyjmuje Kasa Podatkowa Zarządu (Ratusz).

W razie nieuiszczenia podatku w ustanowionych terminach, należne sumy zostaną ściągnięte przymusowo wraz z dodatkami 10% za opóźnienie. Podatek opłacają właściciele nieruchomości, którzy są odpowiedzialni za punktualny wpływ podatku i zaległości. Wniesienie zażalenia nie uwalnia od obowiązku płacenia. 929

Zgubiono paszport i legitymację robotniczą, na imię Szłoma Szprycer, Krochmalna 11, m. 45. 923.

Zgubiono paszport na imię Itki Wołoszko, Nowolipie 69. 918

Żywnościenska banka

filja w Krakowie

zawiadamia, że z starych książeczek wkładowych, z których dotąd płacono więcej niż 2%, począwszy od dnia 15 kwietnia 1919 płacić będzie tylko

20%

aż do dalszego odwołania.

930

Zarząd Towarzystwa akcyjnego fabryki wyrobów metalowych posrebrzanych i pozłacanych

**R. Plewkiewicz i S-ka
w Warszawie.**

Zawiadamia p.p. akcjonariuszów, że dnia 30 kwietnia 1919 r. o godzinie 5-ej po południu w Gmachu Banku Dyskontowego Warszawskiego przy ul. Fredry Nr. 8 odbędzie się zwyczajne Ogólne Zebranie.

Przedmioty obrad następujące: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu Towarzystwa za 1918 rok; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu czynności na 1919 rok; 4) Wybór członków Zarządu; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Sprawy bieżące.

P.p. akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Ogólnym Zebraniu, zechcą złożyć w biurze Zarządu ul. Czerniakowska 90 swoje akcje lub odpowiednie dowody depozytowe najpóźniej do dnia 16 kwietnia r. b. do godziny 3-iej po południu.

W razie nie przedstawienia wymaganej liczby akcji na termin powyższy, Zebranie Ogólne w drugim terminie odbędzie się w temże miesiącu dnia 30 maja r. b. o godzinie 5-tej po południu i będzie prawomocne bez względu na liczbę przedstawionych akcji. 912

Skradziono dowód zastawowy Polskiej Kasy Krajowej Nr. 125 na złożone 5% assyg. Skarbu Polskiego 2/5000 Nr. 240/1 na imię Eljasza Salzberga, zastrzeżenia zrobione. Dowód unieważnia się. 913.

Skradziono dokumenty: 1) Odczyna Siedleckiego Okręgu Dóbr Państwowych do Kolei Żelaznych z dnia 28 Lutego 1919 Nr. 8/72 w przedmiocie zezwolenia wywozu drzewa firmie Kleinman i Salzberg. 2) dowód Ministerstwa Dóbr Państwowych Nr. 64 z dnia 7 Lutego 1919 na złożoną kaucję Rubli 2500 w 5% asygnatach Skarbu Polskiego 1/1000 23767 3/500 Nr. 15018 — 15020 na imię Kleina mana i Salzberga, stosownie zastrzeżenia zrobione. Dokumenty unieważnia się.

Skradziono dublikat Komisji Rejestracji Strat Wojennych, powiat Warsz. za Nr. 401713/16266 na imię Franciszka Migackiego. 917

Zaginął list zastawny na Rb. 1000 — m. Warszawy 50/o serji 7-ej Nr. 042142 znalazca odda — Złota 32 — 19 nagroda. List nieważny, zastrzeżenia zrobione. 910

Zgubiono paszport na imię Zofji Mentzel taskawy znalazca zechce oonieść za wynagrodzeniem — Aleja Jerozolimskie 107. 894

Zgubiono paszport na imię Haji Goldstajn, Praga Koscielna 2. 906

Zgubiono paszport na imię Iechoka Pulwermana, Nizka 55. 885

Zgubiono paszport na imię Feiwla Finkelsteina — Powązkowska 34. 879

Zgubiono paszport familijny na imię Ludwika i Ireny Sieradzkich — Jeziorna. 878

Zgubiono koncesję w 1915 r. na prowadzenie restauracji, Nowogrodzka 16, nabytaj od p. Góralczyka na imię Woźduwiczewa. 876

Zaginął kwit Nr. 18881, domu Bankowego A. Piędzickiego na złożone Rb. 5000 Asygnat Skarbu Polskiego. 895

Zgubiono paszport na imię Marjanny Zawistowskiej, Pawia 18. 916.

Zgubiono paszport na imię Izraela Zange, Nowolipki 26. 924

Zgubiono paszport niemiecki, oraz dowód tymczasowy na imię Aleksandry Butrym, Leszno 110. 919.

Zgubiono paszport na imię Lejby Futerfas, Pawia 30. 920.

Zgubiono paszport, dowód tymczasowy na imię Aleksandry Butrym, Leszno 110. 919

Zgubiono paszport na imię Elki Ajdelman, Gesia 21. 921.

Zgubiono paszport na imię Dawida Szlamy Gutsztajna, Nowolipie 9. 922.

OGŁOSZENIE.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa zawiadamia, że dnia 5 kwietnia został otworzony oddział Kasy w Łomży. Dyrektorem oddziału został mianowany p. Władysław Roszkowski.

Za Naczelnego Dyrektora: Józef Zarzycki. 925

